

Levla upp

Handledning

Spela Levla upp som en aktivitet

- I Afasiförbundets föreningar
- Mötesplats Afasi
- Folkhögskolor
- Individuellt

Innehållsförteckning

Vad är Levla upp?	3
Handledningen	3
Ansök om gruppkonto	3
Ansök om individuellt konto	4
Ansök på förhand om konton för flera personer	4
Samtycke och GDPR	4
Att spela i grupp	5
Gruppens sammansättning.....	5
Spelledaren	5
Engagera alla i gruppen	5
Underlätta för deltagare	6
Spela på distans.....	6
När gruppen är ny	6
Börja spela	7
Prata med AI i Fråga på	7
Spela i grupp, fem exempel	9
1. Storbildskärm och en ledare som styr tangentbord och mus. ...	9
2. Turas om att styra tangentbord och mus.....	9
3. Ledare visar på storbildskärm, övriga använder egen apparat.	9
4. Spel i grupp på distans.	10
5. Spel tillsammans på distans på Discord.....	11
Teknik och inställningar	12
Storbildsskärm eller projektor	12
Mikrofon och högtalare.....	12

Vad är Levla upp?

Levla upp är ett språkstimulerande digitalt spel för personer med afasi.

Spelet är utvecklat av Afasiförbundet i samarbete med företagen Liopep och Begripsam, samt två logopeders.

Medlemmar med afasi, anhöriga, ideella och personal i verksamheter har varit delaktiga under hela processen. Allmänna Arvsfonden har finansierat utvecklingen.

Spelet är tänkt att användas

- i Afasiförbundets föreningar
- på Mötesplats Afasi
- på kurser för personer med afasi på folkhögskola
- av enskilda medlemmar.

Det går att spela både i grupp och individuellt.

Spelet finns på webben och du behöver inte ladda ner något för att spela. Men det krävs ett konto.

Du hittar en manual om hur Levla upp fungerar på [webbplatsen afasi.se/levlaupp](http://webbplatsen.afasi.se/levlaupp).

Handledningen

I den här handledningen får du tips om vad du ska tänka på om du ska leda en grupp som spelar tillsammans eller om du ska hjälpa någon enskild att komma i gång.

Här finns exempel på olika sätt att spela i grupp och lite att tänka på vad gäller teknik och inställningar.

Ansök om gruppkonto

För att spela i grupp behövs ett gruppkonto.

Föreningar, Mötesplats Afasi och Folkhögskolor kan beställa gratis gruppkonton från Afasiförbundet på mejladressen levlaupp@afasi.se.

Skriv namn på en ansvarig person samt e-postadressen som gruppkontot ska registreras på. Bestäm också ett namn på gruppen.

Det går inte att ha både ett gruppkonto och ett individuellt konto registrerat på samma e-postadress.

Skapa därför en separat e-postadress för Levla upp gruppkonto.

Ansök om individuellt konto

För att spela själv behövs ett individuellt konto.

För att få kontot måste personen vara betalande medlem i Afasiförbundet. Personer med ett individuellt konto kan spela både i en verksamhet och hemma.

Ansök om ett individuellt konto på webbsidan afasi.se/levlaupp.

Skriv e-postadress och medlemsnummer.

Medlemsnumret finns till exempel på baksidan av tidningen Afasi.

Det är viktigt att den som ansöker har tillgång till sin e-post.

Mer information om att ansöka om konto och logga in i spelet finns i manualen "Ansöka om konto och logga in i Levla upp". Den hittar du på webbsidan afasi.se/levlaupp.

Ansök på förhand om konton för flera personer

Om flera medlemmar samtidigt behöver hjälp att ansöka om individuella konton kan det vara bra att på förhand ansöka om förregistrerade konton. Fyll i det digitala formuläret "För-registrera spelarkonton till Levla upp", som finns på webbsidan afasi.se/levlaupp.

Mejla formuläret till levlaupp@afasi.se.

Samtycke och GDPR

Oavsett om personen ansöker via levlaupp.se eller genom förregistrering måste hen ge sitt samtycke till Levla upps användarvillkor samt till att Afasiförbundet och datorspelsföretaget Liopep hanterar personuppgifterna (GDPR).

Läs mer om "användarvillkor och integritetspolicy" på webbsidan afasi.se/levlaupp.

Att spela i grupp

Ett bra sätt är att ordna aktiviteter då deltagarna spelar tillsammans i grupp med hjälp av en spelledare. Det är roligt att spela tillsammans, att resonera kring lösningar och att samla poäng ihop. Det lockar till prat och skratt. Alla kan delta, även de som tycker att det är svårt med det digitala.

Genom att spela i grupp bekantar sig deltagarna med spelet. Det underlättar för dem som väljer att spela även på egen hand.

Gruppens sammansättning

Hur grupper sätts samman skiljer sig mellan olika verksamheter. Förutsättningarna måste styra. Under projekttiden har Levla upp testat spel i grupper av skilda slag.

Om möjligt rekommenderar vi att grupperna består av mellan ungefär fyra och åtta personer. Vi har testat att spela i grupper med upp till 14 personer. Det har också gått bra, men det ställer krav på spelledaren att kunna engagera alla i gruppen.

Deltagarna i en grupp behöver inte befinna sig på samma språkliga nivå. I spelet finns banor av olika svårighetsgrad och art. Det som någon tycker är svårt kan andra ha lättare för. Tillsammans kommer man längre. Men är skillnaderna stora mellan deltagarna behöver spelledaren ta hänsyn till de olika personernas styrkor och svårigheter.

Spelledaren

Det är viktigt att spelledaren förstår spelets uppbyggnad med hus, minispel, våningar och banor. Läs på i manual och handledning, samt **prova att spela själv innan**.

Engagera alla i gruppen

Deltagarna kan turas om att lösa banor. Spelledaren kan då välja banor som är lagom utmanande för var och en.

Ett annat sätt är att starta resonemang i gruppen runt lösningar.

Ställ frågor om utmaningen och om möjliga lösningar.

Se till att alla i gruppen får möjlighet att yttra sig.

Det gör inget om det blir fel.

Spelledaren kan låta deltagarna rösta om det rätta svaret.

Underlätta för deltagare

På gruppkonto är svarsalternativen i vissa minispel numrerade (1, 2, 3 och så vidare).

Om orden inte räcker till kan deltagarna svara genom att hålla upp rätt antal fingrar, skriva ner svaret på papper eller hålla upp färdiga lappar med siffror.

Spela på distans

Det går att spela spelet tillsammans på distans, till exempel på Teams, Zoom eller på spelplattformen Discord.

Levla upp startar en grupp för spel på distans för de som vill spela tillsammans. Det kan passa särskilt bra för den som inte kan delta i aktivitet ordnad av förening, Mötesplats Afasi eller kurs på folkhögskola.

Information om distansgrupp hittar du på webbsidan afasi.se/levlaupp.

När gruppen är ny

Det kan vara jobbigt att tala inför andra, i synnerhet om man inte känner varandra. Om deltagarna är nya inför varandra kan det vara bra med en lära-känna-övning innan ni börjar spela.

Målet är att alla ska känna sig bekväma i gruppen och våga prata eller försöka prata. Det gör inget om man säger fel eller inte får fram något alls. Men det är viktigt att deltagarna lyssnar på varandra, ger tid och försöker förstå.

Exempel på lära-känna-övningar:

a. Utanför mitt hus. Var och en i gruppen säger sitt namn och nämner någonting som finns utanför huset man bor i. Till exempel en brevlåda, syrenbuske eller en sjö. Deltagarna får gärna berätta något mer om det de nämner. Brevlådan kanske är sned, syrenbusken har man själv planterat eller att man tycker om att bada i sjön.

b. Säga tre saker om sig själv. Till exempel, hallänning, spelar schack och bakar ofta. Man kan vara mer eller mindre utförlig.

c. Jag tycker om, jag tycker inte om. Var och en får säga två saker de tycker om och en sak de inte tycker om.

d. Vilka tre saker skulle du ta med dig till en öde ö? Var och en kan säga vad de skulle ta med sig. Man kan också försöka komma överens om vilka tre saker som gruppen gemensamt skulle ta med sig.

e. Klura ut vad deltagarna har gemensamt. Ledaren och deltagarna kan ställa frågor om vad de andra i gruppen föredrar, exempelvis katt/hund, smörgås/bulle, klassisk musik/hårdrock, kaffe/te, sommar/vinter och så vidare. Fortsätt tills man hittat något som alla i gruppen har gemensamt.

Börja spela

Låt deltagarna få en överblick av spelet. Börja med att titta på olika funktioner. Demonstrera **Majsan** som finns uppe i högra hörnet. Berätta att man alltid kan klicka på henne om man behöver hjälp.

Gå därefter in i **Hemma-huset**. Bestäm vilka inställningar ni vill ha och ni kan också välja en gemensam profilbild.

Visa topplistan där poängen era poäng visas när ni börjat spela. Kanske kan ni kontakta en annan verksamhet som ni vill utmana.

Välj det hus som verkar mest intressant. I husen finns fyra minispel; **Hör upp, Säg ord, Slipa språket** och **Fråga på**.

I två av dessa minispel tränar man på att tala. I **Säg ord** pratar man med datorns egen röstigenkänning. I **Fråga på** pratar man med en AI-modell. Innan ni spelar Fråga på är det bra att spelarna vet lite om hur AI-modellen fungerar.

Prata med AI i Fråga på

I det här minispelet ska man ta reda på vad AI tänker på. Syftet är att locka till prat. Tanken är att deltagarna ska ställa så många frågor de bara kan, innan de börjar gissa på svaret.

Till exempel, om AI säger att hen tänker på en svensk stad så kan deltagarna fråga om det är en stor eller liten stad, om den ligger vid kusten, i norr eller söder, vilken dialekt som talas i staden, om vilka sevärdheter som finns och så vidare.

När spelaren ställer frågan tolkar modellen det som sägs och söker efter svaret på internet. När modellen hittat den information som verkar stämma bäst överens med frågan får spelaren ett svar.

Levla upps spelutvecklare kan i viss mån styra AI-modellen genom kommandon, så kallade prompter. Genom prompter kan man till exempel utesluta vissa svar från internet och prioritera andra. Men trots prompter och avancerad teknik har AI-modellerna sina begränsningar.

I Fråga på kan det ibland märkas genom att:

- Frågan inte uppfattas. När det sker ber AI-modellen spelaren att specificera sin fråga.
- Svaret blir knasigt eftersom AI-modellen inte hittar exakt rätt information.
- Svaret blir fel eftersom informationen på internet inte alltid är tillförlitlig.

Spelare måste alltså vara kritiska till de svar som ges i minispelet, på samma sätt som vi alla måste vara kritiska till information från internet.

När ni spelar bör ni resonera om rimligheten i svaren, i synnerhet om svaret är tvivelaktigt eller kontroversiellt. Får ni knasiga svar så prova att ställa frågan annorlunda. Skratta gärna åt tokigheterna som kan uppstå när man pratar med AI!

Läs mer om spelet och minispelen i "Manual för att spela Levla upp" som finns på webbsidan afasi.se/levlaupp.

Spela i grupp, fem exempel

1. Storbildskärm och en ledare som styr tangentbord och mus.

Utrustning: En dator med internetuppkoppling kopplas till en storbildskärm (TV) eller projektor. Det behövs tangentbord, mus, mikrofon och högtalare.

- Gruppen spelar med ett gruppkonto och samlar poäng tillsammans.
- Deltagarna turas om att säga ord eller frågor. De säger också vad ledaren ska klicka på.
- Tillsammans resonerar sig gruppen fram till svar. I spelet Fråga på kan man diskutera vilka frågor gruppen gemensamt vill ställa till spelet.

2. Turas om att styra tangentbord och mus.

Utrustning: En dator med internetuppkoppling kopplas till en storbildskärm (TV) eller projektor. Det behövs tangentbord, mus, mikrofon och högtalare.

- Gruppen spelar med ett gruppkonto och samlar poäng tillsammans.
- Det underlättar om alla sitter vid samma bord.
- Deltagarna turas om att spela. En deltagare spelar ett antal övningar påhejad av de andra. Sedan roterar man så att alla som vill får spela. Då blir det också lite rörelse inkluderat i spelandet.

3. Ledare visar på storbildskärm, övriga använder egen apparat.

Utrustning: En dator med internetuppkoppling kopplas till en storbildskärm (TV) eller projektor. Till den datorn behövs tangentbord, mus, mikrofon och högtalare.

Egna datorer eller surfplattor med internetuppkoppling till deltagarna i gruppen. De behöver också egna mikrofoner och hörlurar.

- Spelledaren visar spelet genom att vara inloggad på sitt eget individuella konto. Deltagarna i gruppen spelar på sina egna konton och samlar poäng på det egna kontot.
- Deltagarna använder var sin dator eller surfplatta. Det krävs att man sitter en bit ifrån varandra så att man inte stör varandra eller mikrofonen plockar upp någon annans röst.
- Om deltagarna tycker att något moment är svårt kan ledaren visa detta moment på storbildskärmen och speldeltagarna kan hjälpa varandra att klara av banan.
- Vid våra tester har en del deltagare uppskattat att spela tillsammans två och två. Ofta kan deltagarnas kunskaper och förmågor komplettera varandra. När man är två går det inte att använda hörlurar. För att inte störa andra med ljud från spelet och prat mellan deltagarna är det bra att sitta en bit ifrån de andra. Paret spelar på ett individuellt konto som tillhör någon av dem.

4. Spel i grupp på distans.

Utrustning: Var och en har egen dator eller surfplatta med internetuppkoppling. Var och en behöver också mikrofon och hörlurar eller högtalare.

- Gruppens deltagare bjuds in till ett digitalt möte på exempelvis Teams, Zoom eller plattformen Discord.
- Ledaren eller någon annan i gruppen är inloggad på gruppkontot och delar sin skärm. Poängen samlas gemensamt till gruppkontot.
- Den som delar sin skärm styr spelet, samt pratar in svar i Säg ord och i Fråga på.
- Deltagarna kan turas om att svara på uppgifter, alternativt så resonerar gruppen runt förslagen för att till slut komma överens om ett svar.

- Vid spel på Discord kan spelet som delas fånga upp ljud från andra i gruppen. Det rekommenderas om man vill turas om att öva sitt tal.

5. Spel tillsammans på distans på Discord.

Utrustning: Var och en har egen dator eller surfplatta med internetuppkoppling. Var och en behöver också mikrofon och hörlurar eller högtalare.

- Gruppens deltagare är inloggade på sina individuella konton och delar skärm med varandra.
- Deltagarna kan prata och skriva till varandra i Discord.
- Afasiförbundet startar en grupp på Discord som medlemmar kan anmäla sig till. Mer information om när gruppen träffas ges på webbplatsen afasi.se/levlaupp.

Teknik och inställningar

Storbildsskärm eller projektor

Vid spel i grupp kan man koppla sin dator till projektor eller storbildsskärm (TV) för att alla ska se ordentligt.

Det enklaste är att ansluta datorn med HDMI.

Din dator och din skärm eller projektor kan ha andra kontakter. Ta reda på vilka kontakterna är, använd en adapter som passar i datorn. Anslut passande kabel till adaptorn i ena änden och till bildskärmen/projektorn i andra änden. När sladdarna är på plats startar du datorn och skärmen/projektorn.

I vissa fall behöver du gå in i skärmens/projektorns inställningar för att välja rätt källa, till exempel HDMI eller VGA. De flesta skärmar och projektorer har inbyggt ljud. Ibland måste du aktivera ljudet i datorns eller skärmens/projektorns inställningar.

Mikrofon och högtalare

För att spela Levla upp behöver du tillgång till en mikrofon och högtalare. På en laptop eller surfplatta är dessa inbyggda.

Inbyggd mikrofon

När minispiel som kräver mikrofon startas får man en fråga från levlaupp.org om spelet får använda sig av din mikrofon. Tillåt det.

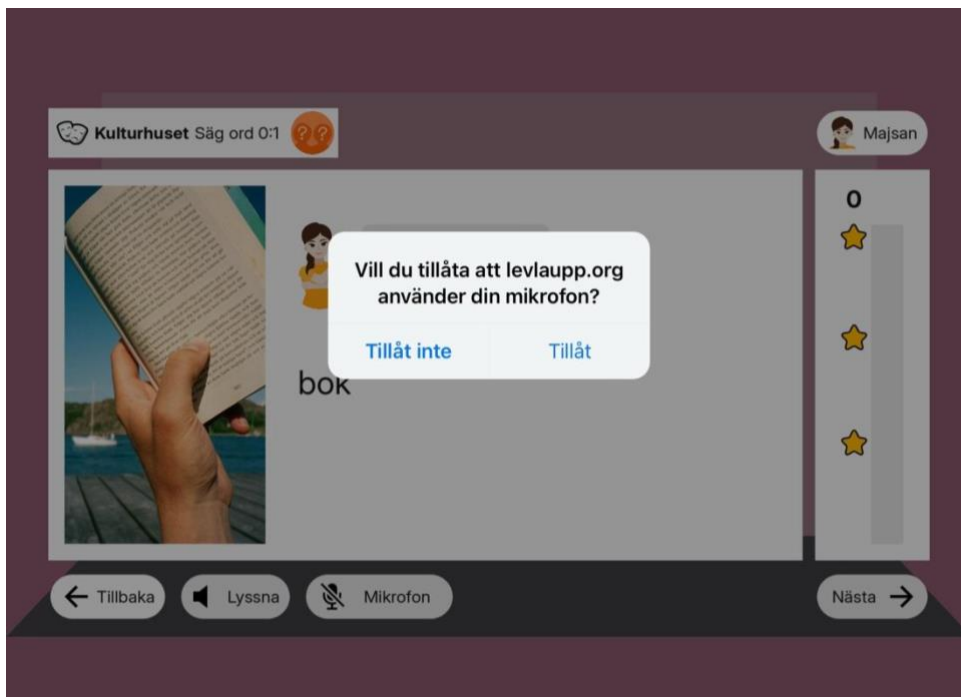

Bild 1: Godkänn att spelet får använda din mikrofon.
Exempel från en iPad.

Konferenstelefon (konferenspuck)

En konferenstelefon innehåller både högtalare och mikrofon. Det finns många märken och prisklasser av att välja mellan, men det kan vara en bra investering när man vill spela spelet i grupp eller för möten på distans.

Koppla ihop konferenstelefonen med datorn via USB eller Bluetooth. Gå sedan in i inställningar för ljud och mikrofon och välj din konferenstelefon. Det kan se lite olika ut beroende på om du använder Mac eller PC, och även vilken version av Windows du använder.

Extern mikrofon i Windows

Mikrofon fungerar olika beroende på vilken version av Windowsdator man har och vilken webbläsare som används. Vi rekommenderar att webbläsaren Chrome används.

Koppla mikrofonen till datorn via USB eller Bluetooth. Gå in i inställningar, välj ljud och därefter den mikrofon du vill använda.

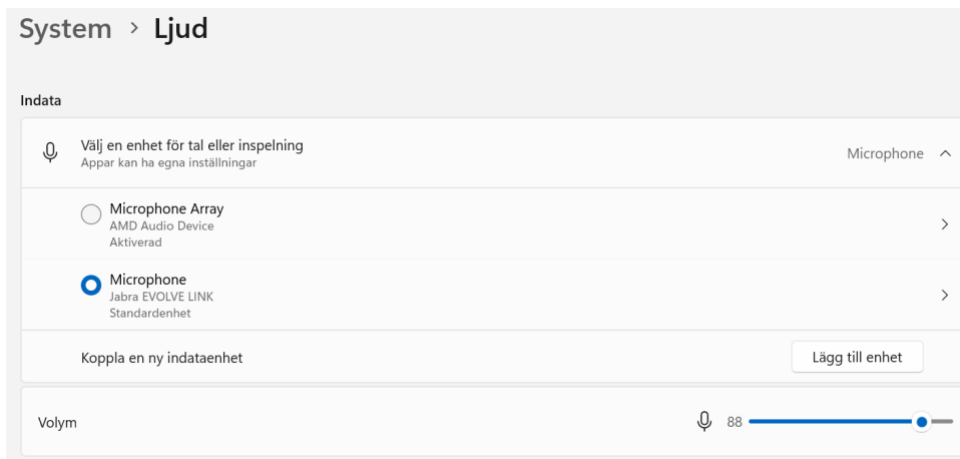

Bild 2: Välj rätt mikrofon i datorns inställningar. Bilden visar bara ett exempel.

Extern högtalare eller hörlurar på Windows

Även inställning av extern högtalare ser olika ut på olika versioner av Windows och olika webbläsare. Vi rekommenderar Google Chrome för Levla upp-spelet. Koppla in högtalare eller hörlurar med USB eller Bluetooth. Gå in i datorns inställningar och välj högtalare för ljudet ut.

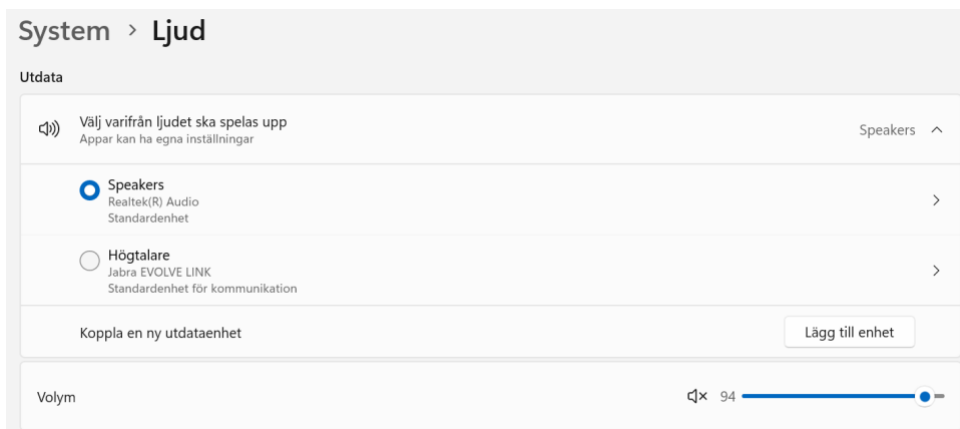

Bild 3: Välj rätt högtalare eller hörlurar i datorn inställningar.

Extern mikrofon på Mac OS X

Koppla in en extern mikrofon med USB eller Bluetooth. Säkerställ att datorn använder den externa mikrofonen för ljudupptagning.

I datorns inställningar väljer du först ljud och sedan den externa mikrofon som kopplats in.

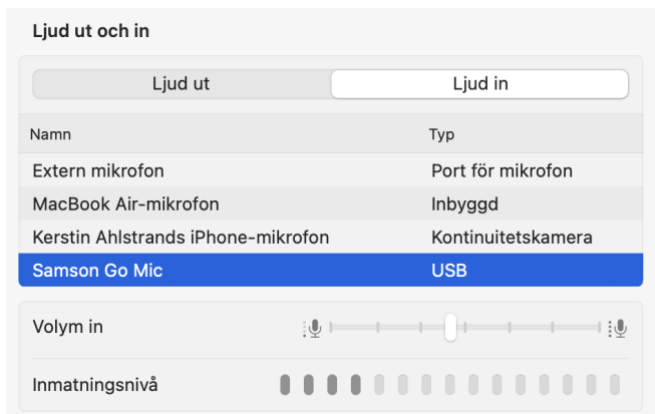

Bild 4: Välj rätt mikrofon.

Extern högtalare/hörlurar på Mac OS X

Koppla in högtalare eller hörlurar med USB eller Bluetooth. Säkerställ att datorn använder rätt högtalare för ljud ut.

I datorns inställningar väljer du först ljud och sedan den externa högtalare som kopplats in.

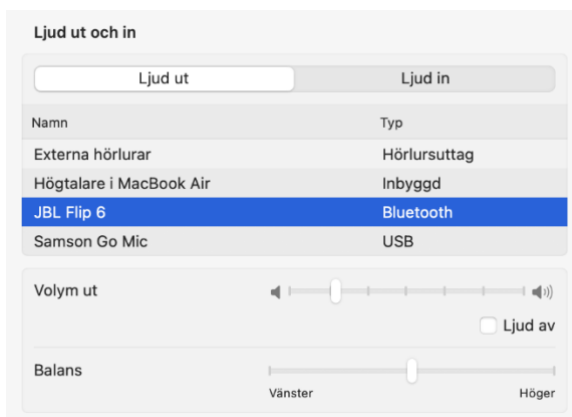

Bild 5: Välj den externa högtalaren eller hörlurar för ljud ut.